

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Запорізька політехніка»**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до семінарських занять

з дисципліни

«ОСНОВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

для студентів рівня освіти: бакалавр

галузі знань: 29 міжнародні відносини

спеціальність: 292 міжнародні економічні відносини

спеціалізація: міжнародний бізнес

всіх форм навчання

2020

Методичні рекомендації до семінарських занять з дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності» для студентів рівня освіти: бакалавр, галузі знань: 29 міжнародні відносини, спеціальності 292 “Міжнародні економічні відносини” всіх форм навчання / Укл.:Ситников М.М.– Запоріжжя: НУЗП, 2020. – 29 с.

Укладач: М.М,Ситников, доц., д.ф., к.н.

Рецензент: А.І. Мелешенко, доц., к.н.

Відповідальний
за випуск: Т.В. Перелигіна, зав. лаб.

Затверджено
на засіданні кафедри
“Міжнародні економічні
відносини
Протокол № 11
Від 24.06. 2020 р.

ЗМІСТ

1.МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ, ЇЇ МІСЦЕ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	5
2. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
2.1 Теми семінарських занять.....	9
2.2. Теми рефератів до першого модульного контролю.....	14
2.3 Теми рефератів до другого модульного контролю.....	15
2.4. Тести для контролю знань.....	16
2.5. Індивідуальні теми для студентського наукового дослідження з дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності».....	27
3 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ...	28

1.МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ, ЇЇ МІСЦЕ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

1.1 Мета викладання дисципліни

Дисципліна "Основи зовнішньоекономічної діяльності" – це одна з основ теоретичних та практичних дій щодо вивчення міжнародних економічних відносин. Дана дисципліна вивчає методологічні підходи до зовнішньоекономічної діяльності, її види та форми, а також механізми виконання зовнішньоекономічної діяльності. Вивчаючи дисципліну «Основи ЗЕД», майбутні спеціалісти оволодіють технікою знаходження зарубіжного партнера, проведення переговорів, підготовки міжнародних комерційних документів, а також знатимуть основні правила міжнародної торгівлі, міжнародного кредитування, міжнародного страхування та арбітражу.

Мета вивчення навчальної дисципліни: надання знань про сутність, механізми, форми та етапи зовнішньоекономічної діяльності, вивчення та визначення факторів які впливають на динаміку, ефективність та розвиток цих процесів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:

Загальні компетентності

ЗК 03. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК 04. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 06. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК 07. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій в сфері зовнішньоекономічної діяльності.

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності в сфері зовнішньоекономічних зв'язків.

Фахові компетентності

СК 01. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

СК 05. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

СК 06. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

СК 07. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації зовнішньоекономічних валютно-фінансових і кредитних відносин.

СК 08. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у сфері зовнішньоекономічної діяльності з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

СК 12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

СК 14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

СК 15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

Очікувані програмні результати навчання:

РН1. Відповідальне ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж

усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

PH2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

PH3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

PH7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

PH9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

PH13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

PH15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

PH19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.

PH20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

PH21. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.

PH22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

1.2 Задачі вивчення дисципліни

Задача дисципліни "Основи ЗЕД" є надання знань та ознайомлення студентів з основними принципами ЗЕД України, її видами та формами, вивчення та аналіз ринків, пошук іноземного партнера, по просуванню товарів на зарубіжний ринок, в тому числі ведення ділової переписки; навчання студентів основам роботи з комерційними документами, в тому числі і самостійного складання зовнішньоторговельного контракту купівлі-продажу товарів із застосуванням різноманітних інформаційних ресурсів.

1.3 Рекомендації до вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни "Основи ЗЕД" базується на базовій економічній підготовці студентів, яку вони одержують під час вивчення дисциплін: економічна теорія (ОК 2), мікроекономіка (ОК 9), макроекономіка (ОК 13), міжнародний бізнес (ОК 24), міжнародна економічна інтеграція (ОК 15), ЗЕД підприємства: зовнішньоекономічні операції (ОК 21).

Матеріали, що вивчаються у дисципліні "Основи ЗЕД", є базовими для подальшої підготовки фахівців з міжнародних економічних відносин, та використовуються студентами при вивченні дисциплін "Міжнародні економічні відносини", "Економіка підприємства", "Облік та аналіз ЗЕД", "Міжнародні валютно-кредитні відносини".

При проведенні занять необхідно забезпечити глибоке засвоєння студентами видів, форм та засобів ЗЕД, творчий підхід до матеріалу, що вивчається. Навички та знання щодо основ зовнішньої торгівлі повинні бути орієнтовані в першу чергу на практичну сторону підготовки студента – роботу з реальними документами, законодавчими актами, банківськими документами, тощо.

2 ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний процес в ЗНТУ в умовах кредитно-модульної системи організації навчання здійснюється у таких організаційних формах: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань,

самостійна робота студентів, практична підготовка, контрольні заходи. Основні види занять, що входять до складу модулів: лекція, лабораторне, практичне, семінарське заняття, консультація.

Індивідуальне завдання (реферати, аналітичні доклади, курсові роботи та проекти) виконуються студентами самостійно при консультуванні з викладачем.

2.1 Теми семінарських занять

Тема 1. . Методологія ЗЕД. Зовнішньоекономічна діяльність і зовнішньоекономічні зв'язки .

Питання до семінарського заняття:

1. Дайте визначення глобалізації міжнародної економіки.
2. Коли з'явилось поняття «зовнішньоекономічна діяльність»
3. Які основні етапи проходила еволюція ЗЕД в Україні.
4. Назвіть основні напрями розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України.
5. Охарактеризуйте основні передумови інтеграції України в міжнародну економіку.
6. Класифікуйте основних зовнішньоекономічних партнерів України.
7. Ознайомитися з Законом України «Про ЗЕД» 16.04.1991 р.
8. Визначити відмінності в поняттях «зовнішньоекономічні зв'язки»
9. «Зовнішньоекономічні відносини»
10. "Зовнішньоекономічна діяльність"
11. «Зовнішньоекономічні операції»
12. 3. Привести приклади суб'єктів ЗЕД.
13. 4. Визначити ступінь участі України в МРТ.

Тема 2. Регулювання ЗЕД .Державне, недержавне , тарифне та нетарифне регулювання ЗЕД.

Питання до семінарського заняття:

1. Охарактеризуйте основні цілі суб'єктів та інструментів регулювання ЗЕД.

2. Порівняйте компетенцію та масштаб впливу органів державного регулювання ЗЕД.

3. Охарактеризуйте інструменти регулювання ЗЕД.

4. Надайте порівняльну характеристику форм та методів державного регулювання ЗЕД України та інших держав (країни ЄС, РФ, США)

Тема 3. Маркетинг у зовнішньоекономічній діяльності

Питання до семінарського заняття:

1. Дайте визначення міжнародного маркетингу.

2. Назвіть мотиви виходу підприємства на зовнішні ринки.

3. Які фактори ставлять під сумнів доцільність виходу підприємства за межі внутрішнього ринку.

4. Порівняйте наявні підходи до вибору зарубіжного ринку.

5. За якими основними напрямками відбувається маркетингове дослідження міжнародних ринків.

6. Методика проведення сегментації закордонного ринку.

7. За якими ознаками класифікуються підприємства, що діють на світовому ринку.

8. Якими чинниками визначається вибір іноземного партнера.

9. Які джерела містять інформацію про потенційних партнерів.

10. Класифікуйте комерційні документи, якими користується експортер та імпортер при встановленні контактів з перспективними іноземними партнерами.

Тема 4. Партнери для зовнішньоекономічній діяльності. Пошук партнерів , оцінка доцільності та організація виходу на іноземний ринок .

Питання до семінарського заняття:

1. У чому проявляється специфіка прямого та непрямого методу здійснення експортно-імпортних операцій.

2. У чому суть зустрічної торгівлі як форми організації експортно-імпортних операцій.

3. Назвіть основні види міжнародних зустрічних операцій та охарактеризуйте їх.

4. Технологія пошуку іноземного партнера.

5. У чому полягає необхідність участі партнерів у здійсненні зовнішньоекономічної операції.

6. Яку відповідальність беруть на себе партнери при здійсненні ЗЕО.

7. Визначте позитивні та негативні фактори у здійсненні зовнішньої торгівлі через партнерів

Тема 5. Зовнішньоекономічні операції.

Питання до семінарського заняття:

1. У чому проявляється специфіка прямого та непрямого методу здійснення експортно-імпортних операцій.

2. У чому суть зустрічної торгівлі як форми організації експортно-імпортних операцій.

3. Назвіть основні види міжнародних зустрічних операцій та охарактеризуйте їх.

4. Назвіть переваги та недоліки форфейтингу.

5. Що таке міжнародна товарна політика.

6. Які фактори визначають конкурентоспроможність товару на внутрішньому та на зовнішньому ринках.

7. Порівняйте основні типи і види міжнародної товарної стратегії.

8. З якою метою виконується маркування товару.

9. Яким чином держава здійснює охорону товарних знаків

Тема 6. Організація посередницької діяльності у ЗЕД.

Питання до семінарського заняття:

1. З якою метою залучають посередників?

2. Класифікація посередників

3. Що таке обсяг повноважень впосередників?

4. Місце посередників на ринку.

5. У чому полягає необхідність участі посередників у здійсненні зовнішньоекономічної операції.

6. Яку відповідальність беруть на себе посередники при здійсненні ЗЕО.

7. Визначте позитивні та негативні фактори у здійсненні зовнішньої торгівлі через посередників.

Тема 7. Порядок складання зовнішньоекономічного контракту.

Питання до семінарського заняття:

1. Які нормативно-правові акти регулюють порядок укладання та виконання зовнішньоторговельних договорів.
2. Назвіть основні види договорів купівлі-продажу.
3. Які основні стадії має проходити укладання договору куплі-продажу.
4. Охарактеризуйте основні розділи договору міжнародної купівлі-продажу.
5. Що таке міжнародні розрахунки та чим вони відрізняються від внутрішніх розрахунків.

6. Охарактеризуйте основні способи платежу по міжнародним контрактам. . Фіксація ціни у контракті.

7. Які способи та форми платежу будуть особливо вигідні для українського суб'єкта ЗЕД коли він виступає у ролі експортера та у ролі імпортера.

8. Яка різниця між акредитивною формою розрахунку та інкасовою.

Тема 8. Міжнародні правила інтерпритації комерційних термінів ІНКОТЕРМС. Розрахунок конкурентного аркуша.

Питання до семінарського заняття:

1. Правила ІНКОТЕРМС.
2. . Зміст конкурентного аркушу.
3. Методика формування та складання конкурентного аркуша.

Знижки до ціни.

4. Ціна товару. Проблеми при встановленні ціни.

5. Рівень ціни. Прямі витрати. Непрямі витрати.

6. Світова ціна. Формування світової ціни. Фіксація ціни у контракті

7. Приклад розрахунку, формування та складання конкурентного аркуша.

Тема 9. Інвестиційна складова зовнішньоекономічної діяльності.

Питання до семінарського заняття:

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність». Поняття та сутність інвестицій.

2. Види та форми інвестицій.

3. Інвестиційні інструменти.

4. Прямі іноземні інвестиції.
5. Портфельні інвестиції.
6. Правовий захист інвесторів-суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.
7. Причини залучення іноземних інвестицій.
8. Фактори що стримують надходження інвестицій в економіку України.

Тема 10. Залучення іноземного досвіду та ефективність створення підприємств з іноземними інвестиціями.

Питання до семінарського заняття:

1. Порядок створення спільних підприємств.
2. Ефективність функціонування СП.
3. Основні показники ефективності.
4. Форми підприємств з іноземним капіталом.
5. Законодавча і нормативна база створення підприємств з іноземним капіталом.
6. Сутність функціонування підприємств з іноземними інвестиціями.

2.2. Теми рефератів до першого модульного контролю

1. Основні проблеми сучасного етапу розвитку зовнішньої торгівлі України.
2. Охарактеризуйте товарну структуру експорту та імпорту України
3. Які правові основи економічних відносин України з країнами – членами Європейського Союзу.
4. Розвиток зовнішньоекономічних зв'язків в світі.
5. Якими законами на сьогодні регулюється зовнішньоекономічна діяльність в Україні.
6. Міжнародна економічна кооперація: поняття, форми прояву, вплив на економіку країни.
7. Основні зовнішньоекономічні операції: поняття, класифікація.

8. Міжнародний поділ праці, поняття, участь України у МПП.
9. Розвиток зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
10. Зовнішньоекономічні зв'язки України з європейськими країнами.
11. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Сходу.
12. Контролюючі та обслуговуючі організації в сфері зовнішньоекономічної діяльності
13. Державне та недержавне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
14. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі в Україні.
15. Нетарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі в Україні.
16. Функції Управління зовнішніх зв'язків і ЗЕД в Україні
17. Особливості зовнішньоекономічної політики України.
18. Державна митна служба України
19. Роль міжнародного маркетингу у зовнішньоекономічній діяльності
20. сегментація міжнародних ринків: основні сегменти та принципи сегментування
21. Особливості пошуку партнерів ЗЕД
22. Аналіз інформації про іноземну фірму: де та яку інформацію шукати?
23. Технологія підготовки зовнішньоторговельної операції.
24. Технологія виходу підприємства на міжнародний ринок
25. Поняття та класифікація основних зовнішньоторговельних операцій
26. Охарактеризуйте загальні правила використання торгових звичаїв
27. У чому суть зустрічної торгівлі як форми організації експортно-імпорتنих операцій.
28. Визначте види ЗТО на аукціоні за основними кваліфікаційними ознаками.
29. Основна класифікація посередників, що діють на зовнішньому ринку.
30. Переваги та недоліки використання посередників у сфері ЗЕД

2.3 Теми рефератів до другого модульного контролю

1. Поняття та класифікація послуг.
2. Умови формування та розвиток міжнародного ринку послуг.
3. Франчайзинг: поняття та особливості франчайзингу в Україні.
4. Інжинерінгові послуги в Україні.
5. Розвиток транспортних послуг в нашій країні.
6. Надання лізингових послуг та їх особливості.
7. Поняття та основні види зовнішньоекономічних контрактів.
8. Структура зовнішньоторговельного контракту.
9. Регулювання укладання та виконання ЗТК.
10. Основні форми розрахунків по ЗТК.
11. Акредитивна та інкасова форми міжнародних розрахунків.
12. Розрахунки за банківськими переказами.
13. Авансові форми розрахунків.
14. Форми розрахунків по ЗТК у кредит.
15. Міжнародні правила інтерпретації комерційних термінів (ІНКОТЕРМС)
16. Транспортне забезпечення зовнішньоторговельних контрактів.
17. Основні види транспорту, що застосовується у ЗТК.
18. Пункт ЗТК: “Умови поставки”
19. Класифікація цін, що застосовуються у зовнішньоекономічній діяльності.
20. Складання конкурентного листа.
21. Основні види валютних ризиків, що зустрічаються у ЗЕД.
22. Назвіть основні різновиди визначення та перевірки якості товарів.
23. Сертифікат якості товарів.
24. Митна політика та її роль у ЗЕД.
25. Митні режими: поняття та класифікація.
26. Поняття конкурентоспроможності.
27. Українські товари на міжнародних ринках з точки зору їх конкурентоспроможності.
28. Аналіз ЗЕД підприємства.
29. Зовнішньоекономічна діяльність регіону, показники її аналізу.

30. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності України за два останні роки.

2.4. Тести для контролю знань

Варіант 1

1. Поясніть дію селективного протекціонізму:

- А. спрямований проти окремих країн або товарів;
- Б. захищає певні галузі;
- В. здійснюється методами внутрішньої економічної політики.

2. Визначте форми митних зборів залежно від характеру дії:

- А. сезоні;
- Б. експортні;
- В. компенсаційні;
- Г. антидемпінгові;
- Д. конвенційні;
- Е. номінальні.

3. Визначте та обґрунтуйте основні функції митних зборів:

- А. фіскальна;
- Б. перерозподільча;
- В. стимулююча;
- Г. стимулююча;
- Д. протекціоністська;
- Е. балансуюча.

4. Виберіть правильне визначення митного тарифу:

- А. конкретна ставка митного збору, яку необхідно сплатити при вивезенні або ввезенні товару на територію країни;
- Б. ставка, що залежить від обсягу імпорту товару;
- В. обов'язковий збір, що є умовою експорту або імпорту.

5. Виберіть правильне визначення зворотнього демпінгу, обґрунтуйте відповідь:

- А. завищення цін на експорт порівняно з цінами продажу тих самих товарів на внутрішньому ринку;

Б. постійний експорт товарів за цінами, нижчими, ніж справедливі;

В. зниження експортних цін з метою витіснення з ринку конкурентів та встановлення монопольних цін.

6. Визначте форми митних зборів від об'єктів збору:

- А. імпортні;
- Б. адвалорні;
- В. комбіновані;
- Г. експортні;
- Д. транзитні;
- Е. специфічні.

7. Визначте форми митних зборів залежно від способу стягнення:

- А. імпортні;
- Б. адвалорні;
- В. комбіновані;
- Г. експортні;
- Д. транзитні;
- Е. специфічні.

8. За напрямками дії імпортний квоти бувають:

- А. експортними;
- Б. селективними;
- В. галузевими;
- Г. імпортними.

9. За масштабом дії імпортні квоти класифікуються як:

- А. глобальні;
- Б. селективні;
- В. галузеві;
- Г. індивідуальні.

10. До інструментів прихованого протекціонізму не відносять:

- А. квотування;
- Б. державні закупки;

- В. технічні бар'єри;
- Г. податки і збори.

11. До функцій митного тарифу не відносять:

- А. фіскальну;
- Б. перерозподільчу;
- В. балансуючу;
- Г. претекціоністську.

12. Впровадження імпортного тарифу сприяє:

- А. зменшенню національного добробуту;
- Б. зростанню національного добробуту;
- В. збільшенню загального рівня зайнятості.

13. Добровольні обмеження експорту - це:

- А. кількісні обмеження експорту, визначення обов'язками партнерів у межах міжурядових угод про квотування експорту товарів;
- Б. надання державними установами дозволу на експорт або імпорт товарів;
- В. фінансове стимулювання державою розвитку експорту національними фірмами.

14. До експортних кредитів відносять:

- А. короткотермінові, середньотермінові та довготермінові;
- Б. постійні та зворотні;
- В. глобальні та індивідуальні.

15. Ліцензування - це

- А. кількісне обмеження експорту, визначення обов'язками партнерів у межах міжурядових угод про квотування експорту;
- Б. надання державними установами дозволу на експорт або імпорт товарів;
- В. фінансове стимулювання державою розвитку експорту національними фірмами.

16. До фінансових інструментів нетарифного регулювання відносять:

- А. субсидії;
- Б. кредитування;
- В. антидемпінг;
- Г. ліцензування.

17. Валюта національна - це:

- а) валюта, яка має здатність вільно обмінюватись на національному ринку
- б) законний платіжний засіб на території країни, що її випускає
- в) валюта, в якій країни тримають свої ліквідні міжнародні резервні активи, що використовуються для покриття від'ємного сальдо платіжного балансу
- г) платіжний засіб інших країн, який законно або незаконно використовується на території певної країни

18. Дайте вірну інтерпретацію умови доставки EXW:

- а) Франко-перевізник
- б) Франко-завод
- в) Вартість і доставка
- г) Доставка товарів

19. Дайте визначення поняттю інвойс:

- а) це пакет документів, що використовується при перевезенні вантажів;
- б) це пакет документів, що є основою розрахункових операцій;
- в) це пакет документів, що використовується для визначення походження товарів;
- г) це пакет документів для визначення базової ціни з урахуванням упаковки.

20. Дайте вірну інтерпретацію умови доставки CIF:

- а) вартість, страхування і фрахт;
- б) франко-завод;
- в) вартість і фрахт;
- г) вартість, фрахт і доставка

Варіант 2

1. Зобов'язання банку, видане ним за дорученням клієнта-імпортера, здійснити платіж на користь експортера або забезпечити платіж іншим банкам у межах визначених сум та обумовленого терміну називається:

- А. акредитивом;
 - Б. інкасо;
 - В. авансом;
 - Г. відкритим рахунком.
2. Доручення експортера своєму банку одержати від імпортера певну суму коштів вбо підтвердження того, що ця сума буде сплачена в обумовлені терміни, називається:
- А. акредитивом;
 - Б. інкасо;
 - В. авансом;
 - Г. відкритим рахунком.
3. Розрахункова банківська операція, яка здійснюється чрез подання тереграфного або поштового платежного доручення одного банку іншому, називається:
- А. простим векселем;
 - Б. банківським переказом;
 - В. акредитивом;
 - Г. інкасо.
4. Зобов'язання однієї особи здійснити платіж певної суми коштів іншій особі у визначений термін у визначеному місці називається:
- А. іменним чеком;
 - Б. ордерним чеком;
 - В. простим векселем;
 - Г. переказним векселем.
5. Розпорядження однієї особи іншій сплатити у визначений термін певну суму коштів третій особі називається:
- А. простим векселем;
 - Б. банківським переказом;
 - В. акредитивом;
 - Г. інкасо.
6. Безумовний наказ банку платнику сплатити власникові документа певну суму:

- A. акредитивом;
- Б. вексель;
- В. інкасо;
- Г. чек.

7. Переважна більшість платежів за банківськими переказами здійснюється через систему, що називається:

- A. CEFTA;
- Б. SWIFT;
- С. UMC;
- D. GREA.

8. Використання акредитивів для міжнародних розрахунків регламентується документом, що має аббревіатуру:

- A. SWIFT;
- Б. SDR;
- В. CEFTA;
- Г. UCPDC.

9. Усе, що має грошову вартість і є власністю фірми або окремої особи називається:

- A. дебет;
- Б. кредит;
- В. актив;
- Г. пасив.

10. Грошові зобов'язання, заборгованість фірми або окремої особи має назву:

- A. дебет;
- Б. кредит;
- В. актив;
- Г. пасив.

11. Відплив вартостей, за яким повинен слідувати компенсуючий приплив платежів у дану країну, називаються:

- A. дебет;
- Б. кредит;

- В. актив;
- Г. пасив.

12. Позитивне сальдо платіжного балансу:

- А. призводить до зростання курсу національної валюти;
- Б. призводить до падіння курсу національної валюти;
- В. не впливає на курс національної валюти;
- Г. впливає на курс національної валюти невизначеним чином.

13. Від'ємне сальдо платіжного балансу:

- А. призводить до зростання курсу національної валюти;
- Б. призводить до падіння курсу національної валюти;
- В. не впливає на курс національної валюти;
- Г. впливає на курс національної валюти невизначеним чином.

14. Сальдо балансу зовнішньої торгівлі враховує:

- А. товарний експорт;
- Б. товарний імпорт;
- В. експорт послуг;
- Г. імпорт послуг.

15. Сальдо балансу товарів та послуг враховує:

- А. експорт послуг;
- Б. імпорт послуг;
- В. товарний імпорт;
- Г. чисті грошові перекази.

16. Сальдо балансу поточних операцій враховує:

- А. чисті доходи від інвестицій;
- Б. приплив капіталу;
- В. відплив капіталу;
- Г. офіційні резерви.

17. Сальдо балансу руху капіталу враховує:

- А. відплив капіталу;
- Б. офіційні резерви;
- В. чисті грошові перекази;
- Г. експорт послуг.

18. Скорочення офіційних резервів:

- А. показує масштаби дефіциту платіжного балансу;
- Б. показує масштаби профіциту платіжного балансу;
- В. не визначає стан платіжного балансу;
- Г. неоднозначно характеризує стан платіжного балансу.

19. Зростання офіційних резервів:

- А. показує масштаби дефіциту платіжного балансу;
- Б. показує масштаби профіциту платіжного балансу;
- В. не визначає стан платіжного балансу;
- Г. неоднозначно характеризує стан платіжного балансу.

20. Резидентом даної країни є людина, яка має:

- А. громадянство цієї країни;
- Б. паспортний статус країни;
- В. основне місце проживання в даній країні;
- Г. це вищеназване.

Вправи до модульних контролів

Вправа 1. Для кожного положення, наведеного нижче, знайдіть відповідне йому поняття.

1. Кількісні обмеження імпорту продукції.
2. Частка кожної країни в сукупному експорті товару.
3. Надання державними установами дозволу на експорт або імпорт товару.
4. Кількісні обмеження експорту, визначення обов'язками одного з партнерів у обмежені експорту, встановленого міжурядовими угодами про впровадження квот на експорт товарів.
5. Фінансове стимулювання державою розвитку експорту національними фірмами.
6. Заборона необгрунтованого зменшення цін нижче від рівня світових.
7. Диференціація цін на продукцію країн - учасниць митного союзу та країн, що не входять до його складу.
8. Обсяг продукції, що визначається у межах глобальної квоти для кожної країни - експортера або імпортера.

9. Митний тариф, спрямований проти окремих країн або товарів.

10. Тариф, що здійснюється внутрішньої економічної політики держави.

Поняття:

Прихований тариф;

Селективний тариф;

Індивідуальна квота;

Ліцензування;

Кредитування;

Імпортна квота;

Експортна субсидія;

Антидемпінгове регулювання;

Дискримінація імпорту в межах митного союзу;

Добровольне обмеження експорту.

Вправа 2. Визначте, яке поняття правильне, а яке помилкове:

1. Митний тариф стимулює зростання споживання товарів більш ніж імпортна квота.

2. Експортний податок обмежує обсяг імпортової продукції.

3. Введення митного тарифу зменшує чистий національний добробут.

4. Базисна теорія тарифу сформульована неокейсіанцями;

5. Ліцензування здійснюється державними установами, яке надання дозволу на експорт або імпорт товарів.

6. Селективний протекціонізм захищає окремі галузі.

7. Антидемпінгове регулювання - заборона необгрунтованого зменшення цін від рівня світових.

8. Фритредерство забезпечує лібералізацію внутрішньої торгівлі.

9. Протекціонізм захищає ринок від іноземної конкуренції.

10. Субсидії передбачають грошові виплати, спрямовані на підтримку виробників експортерів.

Для кожного наведеного нижче положення знайдіть відповідне поняття.

1. Система організації та регулювання платежів у сфері міжнародних відносин.

2. Валюта, в якій виражена ціна товару за укладеною зовнішньоторговельною угодою або сума наданої міжнародної позички.

3. Валюта, за допомогою якої здійснюються розрахунки або повертаються позички та борги.

4. Зобов'язання банку, видане ним за дорученням клієнта - імпортера, здійснити платіж на користь експортера або забезпечити платіж іншим банком у межах визначених сум та обумовленого терміну проти документів.

5. Інкасо, що здійснюється на підставі чеків, платіжних розписок та інших видів документів, що використовуються для одержання платежу.

6. Інкасо фінансових документів, що супроводжується комерційними документами, а інкасо тільки комерційних документів.

7. Розрахункова банківська операція, яка здійснюється через подання телеграфного або поштового платіжного доручення одного банку іншому.

8. Зобов'язання однієї особи здійснити платіж певної суми коштів іншій особі у визначений термін і у визначеному місці.

9. Розпорядження однієї особи іншій сплатити у визначений термін певну суму коштів третій особі - ремітенту.

10. Співвідношення між усіма доходами країни, які вона отримує від іноземних держав і всіма її платежами які здійснює іноземним державам.

11. Різниця вартісних обсягів експорту та імпорту.

12. Відплив вартості за кордон, за яким повинен слідкувати компенсуючий приплив платежів у дану країну.

13. Приплив вартостей, за які резидент країни повинен здійснити платежі за кордон.

14. Усе, що має грошовому вартість і є власністю фірми або окремої особи.

15. Грошове зобов'язання фірми або окремої особи.

Поняття:

Активи;

Пасиви;

Міжнародні розрахунки;
Акредитив;
Валютна ціна;
Валютна платежу;
Чисте інкасо;
Документарне інкасо;
Банківський переказ;
Простий вексель;
Переказний вексель;
Платіжний баланс;
Торговельний баланс;
Дебет;
Кредит.

2.5. Індивідуальні теми для студентського наукового дослідження з дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності»

Тема може бути розкрита, як групою студентів так і індивідуально.

Тема 1. Проаналізуйте ступень державного регулювання ЗЕД в Україні на в країнах ЄС.

1.1 Визначте найбільш протекціоніську економіку.

1.2 Визначте в які галузі економіки (України та країн ЄС) найбільш закриті або відкриті для експорту/імпорту.

1.3 Визначте, які фактори мають вагомий вплив на застосування тарифних та нетарифних методів державного регулювання ЗЕД.

Тема 2. Визначте реальні дії Торгово Промислової Палати у різних країнах світу.

2.1 Як та чим ТПП допомагає суб'єкту ЗЕД?

2.2 Як захищаються права суб'єкта ЗЕД на зовнішньому ринку?

2.3 Які документи готує ТПП для здійснення ЗЕ операції

Тема 3. Необхідно здійснити весь комплекс заходів по пошуку іноземного партнера. (методика пошуку, документи по встановленню перших контактів, технологія та стратегія переговорів)

- 3.1 Експорт феросплавів.
- 3.2 Експорт трансформаторів.
- 3.3 Експорт насіння соняшника.
- 3.4 Експорт фруктів.
- 3.5 Імпорт морепродуктів.
- 3.6 Імпорт шкіряних виробів.
- 3.7 Імпорт кави в зернах.
- 3.8 Імпорт обладнання.

Тема 4. Порівняйте норми міжнародного права України та інших країн стосовно зовнішньоекономічних операцій.

Тема 5. Розкрийте особливості страхування зовнішньоекономічних контрактів від:

- 5.1 втрати товару;
- 5.2 пошкодження товару;
- 5.3 порушення умов контракту;
- 5.4 надходження не якісного товару;
- 5.5 порушення умов та строків платежу.

Тема 6. На підставі статистичних даних проведіть аналіз зовнішньоекономічної діяльності України за два останні роки.

- 6.1 Проаналізуйте товарну структуру експорту та імпорту товарів;
- 6.2 Проаналізуйте географічну структуру експорту та імпорту товарів та послуг.

Тема 7. На підставі статистичних даних проведіть аналіз зовнішньоекономічної діяльності Запорізького регіону за два останні роки.

- 7.1 Проаналізуйте товарну структуру експорту та імпорту товарів;
- 7.2 Проаналізуйте географічну структуру експорту та імпорту товарів та послуг.

Тема 8. На підставі статистичних даних проведіть аналіз умов платежу по зовнішньоекономічним контрактам окремого підприємства, а саме:

- валюта контракту;
- валюта платежу;
- можливість виникнення курсової різниці;
- дотримання строків платежів;
- можливість застосування до підприємства ст. 37 Закону України «Про ЗЕД».

Тема 9. Арбітражні угоди у зовнішньоекономічній діяльності. (особливості, різниця, фактори впливу на ефективність ЗЕ операції)

Тема 10. Фактори впливу на ефективність, як окремої зовнішньоекономічної операції, так і зовнішньоекономічної діяльності підприємства, регіону, країни

3 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ 3 ДИСЦИПЛІНИ

Основна література:

1. Козак Ю.Г. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019,400с.
2. Міжнародні економічні відносини та менеджмент в умовах посилення глобалізаційних процесів/ Бутко М.П. та ін.: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2017,528с.
3. Патица Н.І., Мартинюк О.В., Кучеренко Д.Г. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2017,506с.
4. Амеліна І.В., Попова Т.Л., ВладимировС.В. . Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019,256с.
5. Зінчук Т.О.,Ковальчук О.Д., Куцмус Н.М. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2017,512с.

Додаткова література:

1. Козик В.В Зовнішньоекономічні операції і контракти: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб.і доп. / В.В Козик, Л.А Панкова, Я.С.Карп’як, О.Ю Григор’єв, А.О Босак. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 608с.

2. Киреев А.П. Международная экономика, Ч 2: Международная макроэкономика / А.П Киреев. – М.: Международные отношения, - 2003. – 484с.

3. Кузнецова Н.В. Регулирование ВЭД в Украине (практическое пособие) / Н.В.Кузнецова – К.: Сплайн, 2008 – 220с.

4. Макогон Ю.В. ВЭД: организация, управление, прогнозирование: Учебник. / Ю.В.Макогон – Донецк: Альфа-пресс, 2006 – 344с.

5. Бутинець Ф.Ф. та ін. Облік і аналіз ЗЕД. Підручник для студентів Вузів / Ф.Ф. Бутинець, І.В. Жиглей, В.М. Пархоменко; За ред. Проф. Ф.Ф. Бутинця; 2-е вид., доп і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2009. – 544с.

6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Підручник / За ред. І.В.Багрової. – К.: Центр навч. л-ри, 2004. – 580 с.

7. Румянцев А.П. Зовнішньоекономічна діяльність: Навч. посіб./ А.П Румянцев., Н.С. Румянцева– К.: Центр навч. л-ри, 2006. – 377 с.

8. Основи митної справи: Навч. посіб. / За ред. П.В.Пашка. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Т-во «Знання» КОО, 2008.-318 с.

9. Прямі іноземні інвестиції та технологічний трансфер у пострадянських країнах / За ред. Д.Дайкера. – К.: К.І.С., 2007. – 202 с.

10. Міжнародні розрахунки та валютні операції: Навч. посіб. / За ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2009. – 388 с.

11. Івасів В.С. Міжнародні розрахунки: Підручник / В.С. Івасів– Тернопіль: Карт-бланш, 2006. – 223 с.

12. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. посіб. / М.І.Дідківський – К.: Знання, 2006. – 463с.

13. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Підручник / За ред. д.е.н., професора Е. А. Зіня. — К.: Видавництво «Кондор», 2009. — 432 с.

14. Основи зовнішньоекономічної діяльності. 3-тє видання перероблене та доповнене: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 432 с.

15. Закон України “Про Зовнішньоекономічну діяльність”;

16. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV.

17. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.

18. Положення Мінекономіки про форму зовнішньоторговельних договорів (контрактів) №201

19. Черномаз П.А. Международный маркетинг./ П.А.Черномаз–Харьков, Консул – 2007. – 160с.
20. Багиев Г.Л. Международный маркетинг / Г.Л. Багиев, Н.К.Моисеева, С.В Никифорова. – СПб: Питер – 2007- 512с.
21. Богун В.П. Зовнішньоекономічні контракти: окремі питання теорії та практики укладання // Вісник вищого арбітражного суду України. – 2005. - №1.-С.149-151.
22. Громова Н.М. Внешнеторговый контракт: Учебн. пособие. / Н.М Громова. - М.: Юристъ, 2008.-141с.
23. Руденко Л.В. Розрахункові та кредитні операції у зовнішньоекономічній діяльності підприємства: Підручник./ Л.В. Руденко – К.: Лібра, 2005.-428 с.